

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. VIII. De litteris dimissoriis, & commendatitiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

viginti, etiam centum propositi alibi commorari, si expresse, val tacite habent animum redeundi in patriam, cum sic non dicatur habere ibi fixum domicilium, non poterit, in cencientia ab illius loci Episcopo promoveri.

25. Quoad forum autem externum, puta, ut ab Episcopo tur alibi natus admittaris ad Ordines, tanquam in ejus Diocesi domicilium habens, debes testibus probationibus, & conjecturis animam tuam ibi perpetuo manendi probare. De quibus probationibus lege Menochium, de arbit. l. 2. casu 86. Castropalaum de Ord. d. vn. p. 15. num. 3. & breviter alios citantem Bonacinam de Ord. disput. 8. quest. vn. part. 4. à num. 11.

26. Affero Secundo, te habentem hic domicilium, & alibi v. g. Neapoli Beneficium, posse vnum ordinem ab hoc Episcopo; Ita Ricc. in praxi de Ord. dec. 304. & 305. Pyr. Contr. in praxi disp. lib. 4. cap. 5. num. 32. Avers. de Ord. q. 3. sect. 6. Versu Tertius modus. Maran. l. c. p. 4. resp. 4. contra nonnullos. Alterum à Neapolitano, vel omnes, ubi magis tibi placet ab vterutro recipere, quia semper recipis à proprio Episcopo.

27. Idem ergo erit, si habeas duo Beneficia in duabus Diocesis, quia jam, ratione illorum, duobus es Episcopis legitime subditus.

28. Affero Tertio, non esse improbabile, Barones, teste March. vr. 1. p. 5. c. 7. num. 15. & 16. alios citans, ut etiam Senatores; qui sunt perpetui Officiales Principis, eorumque filios in suis Villis, Oppidis, Civitatibus posse recipere Ordines ab Episcopis talium locorum, quamvis ibi nati non sint. Ratio est, quia ratione domini, vel dicti officii, quod ibi habent, computantur non quidem, ut cives; id enim negat Textus, L. Civ. C. de incolis l. 10. sed, ut partes illius populi, ubi ea officia perpetuo exercent, atque adeo computantur inter habentes ibi domicilium; lege L. Senatores eod. tit. de incolis.

CAPUT VIII.

De Litteris Dimissorias, & Commendatitias.

§. I. Quando, & quomodo dantur.

1. Statuitur à Tridentino sess. 23. de Ref. c. 3. juxta c. 1. de Temp. Ordin. in 6. ut si proprius Episcopus sit aeger, seu aliis impeditus (nam aliud, si sit aeger solum ponitur à Tridentino exempli gratia ex Barbosa in l. c. Trid. n. 2.) possit dare licentiam, ut ordinandus promoveatur ab alieno Episcopo, sive indeterminate à quocunque, sive ab hoc, vel illo determinate.

2. Hæc licentia dari quidem potest a rectoribus, quia Concilium requirit dumtaxat consensum proprii Episcopi, sed solet ad majorem, facilioremque fidem faciendam expediri per litteras patentes, quæ vocantur Dimissorias, quia subditum dimitunt ad alienum Episcopum; appellantur etiam Reverende, ob reverentiam illis debitam.

3. Præter memoratam licentiam, debet ordinandus habere à proprio Episcopo suorum morum approbationem, quæ datur consuevit interdum in ipsismet Dimissoriis, interdum separatim. Quando autem sunt separatæ, vocantur litteræ Commendatitias vel Testimentiales, quia in his Episcopus suum subditum commendat alieno, deque ejus probis moribus testificatur.

4. Ultramontani id est, qui nati sunt ultra Montes Alpium, quales sunt Hispani, Lusitani, Galli, Germani, &c. ut item, qui nati sunt extra Italiam, si velint ad quemcumque Ordinem, etiam Minorem, etiam primam Tonsuram intra Italiam promoveri, debent sub pœna suspensionis, aliisque pœnis inflictis à Decreto Urb. VIII. Sacr. 1624. 11. Dec. quod per extensum affert Marchin. de Ord. vr. 1. p. 5. c. 11. n. 14. non solum ostendere Dimissorias,

ut dictum est, à suis propriis Episcopis sibi committendis, sed easdem insuper recogitas, probatas, & confirmatas à Nuntiis, seu Collectoriis Apostolicis committendis, in loco, vnde ordinandi discesserunt, & deinde recogitas à Vicario Generali Urbis Romæ.

5. Si sustineas Siciliam in favorabilibus terminis nomen Italiæ, hoc Decreto Siculis ordinandis comprehenditur, quia in hac probabili sententia ego lib. 3. mei Conf. c. 7. §. 4. n. 16. in edit. Rom. dicitur, est natus extra Italiam.

6. Denique hæc constitutionem non affertur, quæ in illa Regulatium mencio, quæ in decem Florentiæ tenet Marchinus l. c. num. 17. quod hos habentes Dimissorias à suis Prelatis, à quocunque Episcopo italo ordinari posse concludit.

§. II. Quis prædictas litteras concedere?

EPISCOPVS, ET SIMILES ECCLESIASTICALI JURISDICTIONEM HABENTES IN SUBDITIS.

1. Dimissorias concedit proprius Episcopus, Abbas, vel prior, quia habent quasi Episcopale distinctum ab Episcopo territorium. Item Vicarius generalis, si ab Episcopo ad id habeat speciale mandatum, vel si Episcopus agat in remotis; id 3. quod tenet ait Sanchez in cons. lib. 7. cap. 1. dub. 20. num. 4. quod Episcopus invenitur extra provinciam in parva distantia motis per duas diaras, licet Barbosa de pœn. l. 1. p. 3. alleg. 5. n. 48. Vide p. 2. all. 7. n. 9. sentit tunc Episcopus dici in remotis agere, quando est ultra Montem tellige etiam, quando est ultra mare; sufficit enim quod hujusmodi remotio sit inconveneriens ordinibus. Sed nimis indistincte loquitur Barbosa: dicitur etiam strictius, quando hujusmodi remotio præstatur non nisi existimatione notabiliter esse ordinandis accommodata; Putabis enim remote agere Archiepiscopus in faventem si forte inveniat Regii in Calabria, bene sine ficto è Sicilia distantis?

2. Commendatitias, sive Testimentiales litteras potest iure non posse dari, nisi ab Episcopo domicilii, si est, quia mores, qui in his litteris sunt approbandi, solum illi solent esse noti, non aliis.

CAPITVLVM SEDE VACANTE.

3. Tridentinum sess. 7. can. 10. de Reform. Sic dicitur: Non liceat Capitulis, Sede vacante, infra annum à vacatione Ordinarii, licentiam, aut litteras Dimissorias seu Reverendas, ut vocant, alieni, qui Beneficium Episcopale recipi, sive recipiendi occasione articulo manuum concedere &c.

Nota Primo posse Capitulum, intra dictum annum concedere Dimissorias pro prima Tonsura, quia hoc non est Ordo. Ita docet Quintanad. de Ord. sing. 4. tenens declarationem Cardinalium.

4. Nota Secundo, illud (à die vacationis) Equivale quæcumque vacationem, sive ex Episcopi morte (quod vocatur, infra annum latens) sive ex translatione, vel ex renuntiatione, &c.

5. Nota Tertio, illud (qui adatus fuerit) est vni exceptio, quia conceditur Capitulo, ut possit dare Dimissorias, etiam intra annum, obligatis ad suscipiendos Ordines.

6. Petes, Si Tonsuratus aliquis, vel quilibet ordinatus Sacerdos Beneficium simplex habeat cum libertate suscipiendi per alium Missas ex Beneficio debitas, poteritne Capitulum Sede vacante Dimissorias huic concedere? Ita Quintanad. de Ord. sing. 4.

7. Respondeo quamvis iis, qui præsentantur ad Capellaniam, aut Beneficium, licet tempus ipsius non veniat, possit ut vult Pyr. Contrad. in praxi disp. l. c. bro 5. cap. 4. num. 12. & 13. dictum Capitulum concedere Dimissorias.

Dimissorias ad primam Tonsuram, ut sic potiri possit Beneficio, quia, ut dictum est, prima Tonsura non est Ordo; tamen ad alios Ordines non potest, quando (ut proponitur) Missæ, & onera satisfacienda ex Beneficio præstari possunt per alium. Ratio est, quia hic, commodius quidem præstaret per se, sed non potest dici arctatus à Beneficio recepto, vel recipiendo, nam Beneficium jam recipit, & satisfactionem jam præstare potest per alium.

8. Nota Quarto, illas duas voces (licentiam, aut litteras Dimissorias) idem prorsus significare, ut expendit Sanchez lib. 7. conf. cap. 1. dub. 26. n. 2. id est facultatem suscipiendi Ordines.

9. Nota hic iterum (licentiam, aut litteras Dimissorias) hanc enim solum prohibetur Capitulum tunc dare, nam propterea potest concedere licentiam extero Episcopo exercendi Pontificalia, & ordinandi, tum exterorum, tum subditos ipsius Capituli, qui aliunde v. g. Pontifice habuerunt suæ ordinationis licentiam.

10. Rursus, propter eandem rationem potest Capitulum intra prædictum annum cedere litteras Commendatitias, seu Testimoniales, quia hæc litteræ non continent licentiam suscipiendi Ordines. Id certe est maxime advertendum; Sæpe enim occurrit, ut quis in prædicto anno Vacationis impetret Breve Apostolicum, per quod promoveri possit, sive à vicinioribus, sive à quocunque Episcopo Catholico, & tunc, non obstante ejusmodi Brevi, debet ordinandus petere, & obtinere à dicto Capitulo testimonium suæ vitæ, quod certe tunc dare potest Capitulum, quia id non est concedere, ut dixi, licentiam suscipiendi Ordines, (hanc enim prædictus ordinandus habet per dictum Breve à Papa) sed solum est, testari de moribus. Et quidem Papa solet in eodem Brevi ordinandum admonere, ut has litteras testimoniales omnino obtineat à Capitulo in eam, vel similibi clausula (cum licentia sui Ordinarii) quæ quamvis dicat (licentia) tamen intelligitur solum de literis commendatitiis, seu Testimonialibus, quia licentiam Ordinum jam ipse Pontifex, ut dictum est, concedit. Ita Barbosa, de potest. Episc. alleg. 7. n. 14. & 15. Merolla 3. d. 7. c. 7. dub. 6. Gau. in praxi Episc. 1. Capit. Sed. vacan. n. 30. Diana p. 8. r. 4. ref. 42. March. de Ord. 1. p. 6. c. 3. n. 77. alique plures.

11. Nota Quinto, illud (infra annum) poterit ergo Capitulum, seu Vicarius ejus Generalis (sed ex speciali mandato ut ait Barb. de potest. Episc. p. 3. all. 54. non verò ex ipsa ratione Vicarius, ut diximus n. 1. de Vicario Episcopi) Dimissorias, seu Commendatitias pro suis subditis concedere post dictum annum.

12. Atque hæc pro Sæcularibus. Quid de Regularibus commorantibus in Diocesi?

Respondeo, Regulares non indigent Dimissoriis, quas concedere ipsis debeat Episcopus, vel Capitulum Sede vacante, in cujus Diocesi ipsi Regulares commorantur. Nam satis est, si ipsi habeant Dimissorias à suis Prælaris Regularibus eo modo, quem mox dicam. Quare infra dictum annum Sedis Vacantis, si hi habeant dictas Dimissorias à Prælaris suis poterunt ordinari, etiam in eadem Diocesi, in qua Sedes vacat ab aliquo Episcopo, qui forte ex licentia Capituli ibi Pontificalia exerceat, & multo magis ab aliis Episcopis, quando in suis Diocesis ordinationem celebrant. Ita fuse probat, & efficitur Quintanad. de Ord. sing. 8. Pyrrh. Conrad. in praxi disp. 4. c. 6. n. 16.

PRÆLATI REGULARIUM EXEMPTORVM.

13. Hos posse concedere Dimissorias suis subditis, immo, & Novitiis (sed his cum patrimonio, vel Beneficio, ut supra dixi, & non ad titulum Paupertatis) quia participant omnia Religiosorum privilegia, dubiumne sunt habes de Religiosis apud Quintan. de Ord. sing. 8. Sanchez in summa l. 6. c. 10. à n. 18. Dian. p. 5. ar. 10. resol. 43. March. r. 1. de Ordine p. 6. c. 4. n. 6. & de Novitiis apud Marchinum, aliosque, quos vide propter varios casus, quos ipsi discutunt.

14. Hic advertere, extare Decretum Clem. VIII. Quod per extensum cum alia declarat. Card. affert Pyrr. Conrad. de disp. l. 4. c. 16. 17. quo vult has Dimissorias Regularium debere dari cum duabus conditionibus sub pœna privationis officiorum, & vocis activæ, & passivæ Prælati eas non observantis. Prima, ut hæc Dimissoria non dirigantur, nisi ad Episcopum illius Diocesis, ubi habitat Religiosus ordinandus, nisi fortè is Episcopus abfuerit, vel Ordines non celebraverit. Secunda, ne in Dimissoriis hoc ipsum exprimitur.

15. Vult hoc decretum, ait Castrop. de Ord. disp. vn. p. 15. n. 8. sine non videri vsu receptum, quia illud Prælati Regulares observare non solent.

16. Licentiam suscipiendi Ordines, seu Dimissoriarum concessionem non posse à nostris Societatis IESU Superioribus localibus dari, sed à Provinciali, vult Pater Noster Generalis in Compend. Privileg. Soc. Iesu V. O. dines. An ampliorum potestatem habeant Superiores locales aliorum Religionum, eorum praxis, & ordinationes consultantur.

§. III. De Duratione prædictarum litterarum.

1. HÆ Dimissoria, seu licentiæ absolute à quocunque legitime concessæ non cessant lapsu temporis, ut vult Camp. in suo D. versorio Rubr. 9. cap. 7. num. 15. dicens ita fuisse decisum Barbof. in Trident. sess. 7. c. 11. de Reform. num. 3. Clar. de potest. Episc. p. 2. alleg. 7. n. 23. Sanchez l. 8. de matr. d. 28. n. 83. & Meroll. r. 3. d. 7. c. 7. d. 6. n. 88. Nam si tempus fuit limitatum, cessant sane, & o finito tempore. Poterunt ergo dictæ absolute litteræ habere effectum post amotionem ab officio, vel mortem concedentis, quia sunt gratiæ factæ; nisi tamen, ut semper supponendum est, à successore non revocentur. Lege Sanchez l. 7. consil. 6. r. 1. dub. 20. n. 18. Omnes enim licentiæ à quocunque successore, æqualem potestatem habente, revocari possunt.

2. Idem dic, si datæ fuerint à Capitulo Sede vacante; eodem enim modo durabunt, etiam post Sedem plenam, nisi à novo Episcopo revocentur.

3. Verum commendandi sunt ij Episcopi, qui imitantur Sanctum C. Nolum Borromæum, ut refert Pyrr. Conrad. l. c. num. 2. in edictis de Sacra Ordinatione præcipientem, ne Dimissoria sint vetustiores duobus, vel tribus mensibus à die vltimæ ordinationis computandis, nisi ob absentiam Superioris; commendandi, inquam, sunt, quia in decursu notabili temporis facile mutari ordinandi mores possunt, & ex Agno Lupus evadere promovendus.

CAPVT IX.

De Examine Ordinandorum.

1. DE doctrina, quæ est exploranda in ordinandis dicam, in lib. de irregul. cap. 12. §. 1. & 2. nunc solum agendum est de jure, quod Episcopi in iis examinandis habent.

2. Tridentinum sess. 10. de Reform. jubet, examen debere præcedere ordinationem, debet autem fieri à proprio Episcopo, etiam quoad Religiosos ordinandos, vide Trident. sess. 23. cap. 12. de Reform.

Possunt tamen Episcopi se remittere examini Superiorum, si non non appareat clara ordinandi ignorantia. Possunt etiam committere aliis, quos ipse Episcopus designabit, & possunt etiam ipsis litteris Dimissoriis illos designare, & maxime possunt hoc examen committere ipsi Episcopo, ad quem subditum suum dimittunt, ut Sacra Congregatio declaravit, teste Barbofa de potest. Episc. p. 2. alleg. 7. n. 22. Si Summus Pontifex alicui Religioni, post hoc Tridentini Decretum, concessit, ut ejus Religiosi absque examine promoverentur, examinari certe ab Episcopis non debent.

3. Quando